

ROKIŠKIO RUDOLFO LYMANO MUZIKOS MOKYKLOS PRADINIO MUZIKINIO FORMALŲJŲ ŠVIETIMĄ PAPILDANČIO UGDYMO PROGRAMA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Mokyklos pavadinimas – Rokiškio Rudolfo Lymano muzikos mokykla.
2. Mokyklos teisinė forma – biudžetinė įstaiga.
3. Buveinės adresas – Kauno g. 4, Rokiškis, LT-42115. Programos rengėjai – Mokyklos direktoriaus įsakymu sudaryta darbo grupė ugdymo programoms parengti (mokyklos direktoriaus 2023 m. sausio 30 d. įsakymas Nr. 10-V/1.3.). Darbo grupės narių kvalifikacija atitinka Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 48 str. ir mokytojų kvalifikacijos apraše nustatytus reikalavimus.
4. Programos pavadinimas – Pradinio muzikinio formalųjų švietimą papildančio ugdymo programa (toliau – Programa), parengta remiantis Rekomendacijomis dėl meninio formalųjų švietimą papildančio ugdymo programų rengimo ir įgyvendinimo, patvirtintomis LR Švietimo ir mokslo ministro 2015 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. V-48 „Dėl rekomendacijų dėl meninio formalųjų švietimą papildančio ugdymo programų rengimo ir įgyvendinimo patvirtinimo“ bei kriterijais, patvirtintais LR Švietimo, mokslo ir sporto ministro 2022 m. sausio 4 d. įsakymu Nr. V-4 „Dėl bendrųjų iš valstybės ar savivaldybių biudžetų finansuojamų neformaliojo švietimo programų kriterijų aprašo patvirtinimo“.
5. Programos kodas NŠPR – 110100583.
6. Programos kryptis – muzika, kodas 01.
7. Programa patvirtinta – Rokiškio Rudolfo Lymano muzikos mokyklos direktoriaus įsakymu.
8. Programos trukmė – ilgalaikė, nuosekli, 4 metus trunkanti programa, skirta sistemingai ir nuosekliai ugdyti pradinį muzikinius gebėjimus bei įgūdžius ir suteikti bei tobulinti programą pasirinkusių mokinių kompetencijas.
9. Programą gali rinktis mokiniai, besimokantys pagal pradinio bendrojo ugdymo programas, 7-11 metų. Mokiniai priimami be išankstinės atrankos.
10. Programa pritaikoma įvairių ugdymosi poreikių turintiems mokiniams, rengiami individualaus ugdymo planai, taikoma įvairi meninė raiška. Mokytojai turi atitinkamą kvalifikaciją dirbti su įvairių poreikių turinčiais vaikais. Pritaikoma ugdymo medžiaga, išsami aiškinimo ir vizualizacijos metodika, papildomas darbas, susitelkimas į gebėjimų ugdymą(si), improvizaciją ir kūrybą.

II SKYRIUS TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

11. Programos tikslas – suteikti mokiniui pradines muzikos žinias, muzikavimo gebėjimus ir įgūdžius, ugdytis kompetencijas.
12. Programos uždaviniai:
  - 12.1. plėtoti mokinių meninius ir kūrybinius gebėjimus;
  - 12.2. sudaryti mokiniams galimybę rinktis savo poreikius, gebėjimus atitinkančias muzikinio ugdymo formas;
  - 12.3. formuoti muzikos atlikimo įgūdžius ir gebėjimą naudotis muzikos kalbos priemonėmis;

- 12.4. tenkinti pažinimo ir individualios muzikinės raiškos poreikius, ugdyti muzikalumą;
- 12.5. ugdyti tikėjimą sėkme, mokytis kantriai įveikti nesėkmes.

III SKYRIUS

KOMPETENCIJOS, PASIEKIMAI IR JŲ (ĮSI)VERTINIMAS

13. Įgyvendinant programą, ugdomos mokinių kompetencijos:

13.1. Pažinimo kompetencija - tai motyvacija ir gebėjimas pažinti save ir pasaulį, įgyjami suvokiant (perimant) žmonijos kultūrinę patirtį. Ši kompetencija apima dalyko žinias ir gebėjimus, kritinio mąstymo, problemų sprendimo, mokėjimo mokytis gebėjimus. Mokykloje pažinimas reikalauja valios, pastangų ir atkaklumo.

Per dalykų pamokas pažinimo kompetenciją mokiniai ugdomi įgydami muzikos žinių bei gebėjimų. Muzikuodami ir klausydamiesi muzikos, mokiniai atskleidžia savo gebėjimus ir juos tobulina, mokosi įveikti kylančius iššūkius, rasti tinkamus sprendimus, t. y. mokosi mokytis. Nagrinėdami muzikos kūrinius, muzikos kalbos elementus ir struktūras, ieškodami sąsajų su savo patirtimi jie mokosi suvokti ir vertinti muziką, plėtoja kritinio mąstymo gebėjimus. Muzikos pažinimas ir suvokimas – savitas mąstymo būdas, skatinantis savižiną ir saviugdą.

13.2. Kūrybiškumo kompetencija – tai sau ir kitiems reikšmingų kūrybinių idėjų, produktų, problemų sprendimų tyrinėjimas, generavimas, kūrimas, vertinimas, išlaikant darnų santykį su savimi ir aplinka.

Muzikinis ugdymas neatsiejamas nuo kūrybiškumo visose muzikinėse veiklose. Per dalykų pamokas mokiniai skatinami pažinti ir tyrinėti, kelti klausimus ir vertinti savo kūrybines galimybes. Muzikinės kūrybos procesuose generuojamos ir įgyvendinamos idėjos, reflektuojamos kūrybinės patirtys. Mokiniai kūrybiškai interpretuoja ir vertina atliekamą, kuriamą bei klausomą muziką, jos kontekstus, kaupia muzikines patirtis. Pamokose mokiniai plėtoja spontaniškus ir racionalius kūrybinės raiškos ir mąstymo būdus, mokosi juos derinti. Muzikinės veiklos sudaro galimybes veikti savarankiškai, nebijoti rizikuoti ir klysti, lanksčiai naudoti kūrybos būdus ir priemones, panaudoti šiuos gebėjimus kitose gyvenimiškose situacijose. Kūrybiškumas taip pat ugdomas dalyvaujant konkursuose, festivaliuose, koncertuose ir mokantis pristatyti bei dalintis savo pasiekimais.

13.3. Kultūrinė kompetencija - tai kultūrinė savimonė, grįsta žiniomis, aktyvia kultūrine raiška ir kultūriniu sąmoningumu.

Ji apima kultūrinį išprusimą (kultūrinės žinias), kultūrinę raišką (gebėjimus ir įgūdžius) ir kultūrinį sąmoningumą (vertybines nuostatas). Muzikuodami mokiniai mokosi vertinti muziką kaip svarbią savo bendruomenės, tautos ir žmonijos kultūros dalį, ugdomi muzikinės kultūros įvairovės supratimą. Susipažindami su muzikos žanrų, stilių, epochų ir kultūrų įvairove jie plečia savo kultūrinį akiratį, ugdomi pozityvias nuostatas savo ir kitų kultūrų muzikos atžvilgiu. Atlikdami ir analizuodami liaudies muziką jie giliau susipažįsta su savo etnine kultūra. Mokiniai aktyviai dalyvauja bendruomenės ir visuomenės kultūriniame gyvenime kaip atlikėjai, kūrėjai, klausytojai. Muzikos žinios ir muzikinė raiška formuoja mokinių vertybinę poziciją, turi įtakos jų elgesio būdai socialinėje ir kultūrinėje aplinkoje.

13.4. Socialinė emocinė ir sveikos gyvensenos kompetencija - tai asmens savimonė ir savitvarda, socialinis sąmoningumas, tarpusavio santykių kūrimo gebėjimai, atsakingas sprendimų priėmimas ir asmens rūpinimasis fizine ir psichine sveikata.

Drauge muzikuodami, diskutuodami, sprenddami kūrybines problemas, mokiniai mokosi bendrauti ir bendradarbiauti. Įvairiose muzikinėse veiklose (grupėse, ansambliuose, chore) jie ugdomi empatijos gebėjimus, mokosi stebėti ir jausti vienas kitą. Pažintis su kitų kultūrų (subkultūrų) ir stilių muzika mokiniams atveria galimybę pažinti kitą, taip ugdytis empatiškumą ir toleranciją. Muzika svarbi ir kaip psichologinės savireguliacijos būdas (gilinamasi į muzikos sukeltas emocijas ir būsenas, diskutuojama). Ypač svarbios muzikinėse veiklose išgyvenamos emocijos, patiriamos

įveikiant mokinio jėgas atitinkančius muzikinius iššūkius, turinčios įtakos mokinių savižinai, asmenybės ūgčiai, sprendimų priėmimui ir savivertės augimui. Su šia kompetencija siejasi ir atskiros dalyko temos (pvz., triukšmo tarša ir akustinė higiena; muzikavimas ir žalingų įpročių prevencija, kt.).

13.5. Pilietiškumo kompetencija - tai pilietinis tapatumas ir pilietinė galia, grįsta vertybėmis, nuostatomis, žiniomis ir praktinio veikimo gebėjimais, įgalinančiais kartu su kitais atsakingai kurti demokratišką visuomenę, stiprinti Lietuvos valstybingumą.

Pamokose pilietiškumo kompetencija ugdoma mokantis gerbti savo ir kitų kultūrų (subkultūrų) muziką, suvokti muzikos reikšmingumą visuomenės gyvenime. Mokiniai mokosi suvokti ir paaiškinti muziką kaip simbolinę galią, telkiančią ir vienijančią bendruomenes ir visuomenę. Mokomasi himnų, kitų svarbią simbolinę reikšmę įgijusių autorinių bei liaudies dainų. Atskleidžiama dainų švenčių tradicijos reikšmė tautinei savimonei ir kultūrai. Svarbi pažintis ir su Lietuvos tautinių bendrijų muzika, padedanti suvokti pilietinės visuomenės etninę įvairovę. Mokiniai mokosi suprasti ir pagrįsti autorinių bei gretutinių teisių reikšmę, etiško ir legalaus kūrinių ir jų įrašų panaudojimo svarbą. Jie bendruomeniškai prisideda organizuojant mokyklos, rajono, šalies renginius, juose dalyvauja.

13.6. Komunikavimo kompetencija – tai motyvacija ir gebėjimas kurti, perduoti ir suprasti žinias (faktus, požiūrius ar asmenines nuostatas), etiškai naudotis verbalinėmis ir neverbalinėmis komunikavimo priemonėmis ir technologijomis.

Muzika yra neverbalinė garsinė komunikacija, vykstanti tarp muzikos kūrėjų, atlikėjų ir klausytojų, o muzikos kūriniai – tai įvairias prasmes turintys pranešimai. Atlikdami muziką, improvizuodami mokiniai generuoja idėjas ir išreiškia jas įvairiais muzikiniais garsais bei struktūromis, atitinkančiomis jų galimybes ir muzikinį identitetą. Pasitelkiant muzikos išraiškos priemones yra perduodama savo arba kito autoriaus sukurta įtaigi muzikinė žinia, kuria siekiama džiaugsmingai, pasidalinti. Klausydami muzikos mokiniai ją interpretuoja, suteikdami jai įvairias su asmenine patirtimi susijusias prasmes. Muzikinėse veiklose mokiniai komunikuoja ir žodiniu, ir neverbaliniu būdu (pvz., reaguoja į muziką, perteikia jos įspūdį kūno kalba, kitomis meno formomis). Mokiniai mokosi atlikti, kurti, suvokti ir vertinti muzikos priemonėmis perduodamus pranešimus, ugdomi muzikinį raštingumą, komunikacinius gebėjimus.

13.7. Skaitmeninė kompetencija – tai motyvacija ir gebėjimas naudotis skaitmeninėmis technologijomis užduotims atlikti, mokytis, problemoms spręsti, dirbti, bendrauti ir bendradarbiauti, valdyti informaciją, efektyviai, tinkamai, saugiai, kritiškai, savarankiškai ir etiškai kurti ir dalytis skaitmeniniu turiniu.

Mokinių skaitmeninės kompetencijos ugdymas apima muzikavimą, muzikos kūrimą ir muzikos reiškinių bei kultūrinių kontekstų pažinimą. Muzikuodami ir kurdami muziką, mokiniai mokosi valdyti ne tik realius, bet ir virtualius muzikos instrumentus, kitus muzikavimo bei muzikos kūrimo įrankius. Pažintis su natų rašymo programomis mokiniams padeda mokytis natų rašto. Savo muzikavimo ir kūrybos bandymus ar pavyzdžius mokiniai gali skaitmeninti, skelbti interneto svetainėje. Tai darydami jie susipažįsta su kibernetinio saugumo principais ir autorių teisių reikalavimais. Muzikuodami mokiniai mokosi ieškoti reikiamos garsinės, tekstinės, vaizdinės informacijos įvairiuose informacijos šaltiniuose, kritiškai ją vertinti ir naudoti. Skaitmeninių technologijų naudojimas prisideda ugdant mokinių gebėjimą spręsti problemas, kritiškai mąstyti.

14. Baigę programą mokiniai:

14.1. bus įgiję muzikinio raštingumo ir pasirinkto instrumento valdymo pradmenis;

14.2. gebės muzikuoti dainuojant ar pasirinktu instrumentu;

14.3. bus įgiję individualios ir(ar) kolektyvinės muzikinės raiškos scenoje patirties;

14.4. demonstruos pozityvias kultūrinės ir gyvenimiškas nuostatas, kompetencijų pradmenis;

14.5. bus pasirengę ir motyvuoti tęsti mokymąsi pagal pagrindinio muzikinio formalųjį švietimą papildančio ugdymo programą.

15. Mokinių kompetencijos ir pasiekimai vertinami vadovaujantis Mokyklos mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarkos aprašu, patvirtintu 2021 m. birželio 22 d. įsakymu Nr. 43.1-

V/1.3. 2023 m. rugsėjo 6 d. redakcija. Vertinant atsižvelgiama į kiekvieno moksleivio individualią brandą, galimybes, padarytą asmeninę pažangą.

16. Programą baigusiems mokiniams išduodami mokyklos nustatyto pavyzdžio Neformaliojo vaikų švietimo pažymėjimai, kuriuose nurodoma: programos ir jos dalių pavadinimai, įgytos kompetencijos, mokymosi trukmė, apimtis valandomis ir įvertinimas.

IV SKYRIUS TURINYS, METODAI IR PRIEMONĖS

17. Programos turinį sudaro branduolio ir pasirenkamieji dalykai.

18. Mokiniui privalomi yra trys branduolio dalykai:

18.1. muzikavimas;

18.2. solfedžio;

18.3. choras arba ansamblis.

19. Pasirenkamuosius dalykus siūlo mokykla, atsižvelgdama į mokinių poreikius ir mokyklos galimybes. Mokiniai gali rinktis antrąjį muzikos instrumentą, solinį dainavimą, ansamblį ar kt.

20. Didesnę mokymosi motyvaciją turintiems mokiniams, siekiantiems aukštesnės muzikinės kompetencijos, ugdymo plane gali būti numatomos papildomos muzikavimo pamokos.

21. Programą baigusiems mokiniams siūloma muzikinį ugdymą tęsti, renkantis pagrindinio muzikinio formalųjį švietimą papildančio ugdymo programą arba kitą muzikinio neformaliojo vaikų švietimo programą.

22. Siekiant atskleisti mokinio individualybę, ugdymo procese taikomi įvairūs metodai ir strategijos: informaciniai, praktiniai, kūrybiniai/žaidybiniai, demonstravimas, integruoto ugdymo, aktyvieji mokymo ir IKT metodai.

23. Programai įgyvendinti pasitelkiamos šiuolaikinės mokymosi priemonės ir aplinka:

23.1. mokinio pasirinktas muzikos instrumentas, fortepijonas arba pianinas, garso, vaizdo įranga, kompiuteris su interneto prieiga, metronomas;

23.2. grupinių užsiėmimų patalpose – pianinas, lenta, kompiuteriai su interneto prieiga, televizorius ar vaizdo projektorius, garso klausymosi, programine įranga.

V SKYRIUS MUZIKAVIMAS

24. Muzikavimo paskirtis – suteikti mokiniui pasirinkto vokalinio arba instrumentinio muzikavimo pradmenis.

25. Muzikavimo tikslas – puoselėjant individualumą ir prigimtines galias, padėti mokiniams įgyti vokalinio arba instrumentinio muzikavimo žinių ir įgūdžių, kurių reikia kūrybiškumui atsiskleisti.

26. Muzikavimo uždaviniai:

26.1. atskleisti muzikinius gebėjimus, puoselėjant prigimtinių vaiko muzikalumą;

26.2. formuoti taisyklingo instrumento valdymo ir laikysenos įgūdžius;

26.3. pažinti muzikinės kalbos priemones;

26.4. skatinti emocinius, kūrybinius išgyvenimus, improvizacinius gebėjimus ir aktyvų dalyvavimą muzikinėje veikloje.

27. Muzikavimą sudaro trys veiklos sritys:

27.1. muzikos atlikimo įgūdžių įvaldymas;

27.2. muzikos kūrinių interpretavimas;

27.3. muzikos atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.

28. Siūloma muzikuoti dainuojant (solinis ar chorinis dainavimas), etnomuzikos dalyko arba vienu iš šių muzikos instrumentų:

- 28.1. fortepijonu;
- 28.2. stygiu instrumentu: smuiku, violončele, gitara;
- 28.3. akordeonu;
- 28.4. liaudies instrumentu: kanklėmis, lumzdeliu, armonika ir kt.;
- 28.5. mediniu pučiamuoju instrumentu: klarnetu, fleita, saksofonu ir kt.;
- 28.6. variniu pučiamuoju instrumentu: trimitu, baritonu, tenoru, tūba, eufonija ir kt.;
- 28.7. mušamaisiais instrumentais;
- 28.8. elektroniniais muzikos instrumentais.
29. Muzikavimo mokymas:
- 29.1. muzikavimo mokymo trukmė - 4 metai;
- 29.2. muzikavimo pamokos yra individualios;
- 29.3. pirmaisiais muzikavimo metais skiriama 1 valanda, nuo antrųjų mokymosi metų – 2 val. per savaitę;
- 29.4. muzikavimas, pasirinkus chorinį dainavimą, vyksta mokantis grupėje, skiriama po 2 valandas per savaitę; 2 valandas per savaitę skiriama ir jungtiniam jaunučių chorui;
- 29.5. muzikavimas, pasirinkus solinį dainavimą, mokomas nuo antrųjų mokymo metų;
- 29.6. muzikavimui mokyti (išskyrus muzikavimą fortepijonu ir akordeonu) numatomos koncertmeisterio valandos.
30. Muzikavimo mokinių pasiekimai:

1. 1. Veiklos sritis - muzikos atlikimo įgūdžių įvaldymas	
Nuostata – įgyti pradžinius muzikavimo įgūdžius	
Esminis gebėjimas – perskaityti ir teisingai atlikti muzikinį tekstą	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Pažinti muzikinį raštą ir galėti jį perskaityti, naudojant muzikos instrumentą arba dainuojant.	1.1.1. Pažinti natas, žinoti jų pavadinimus; 1.1.2. žinoti garsų ar pauzių trukmę; 1.1.3. žinoti pagrindinius dinamikos ženklus.
1.2. Taisyklingai sėdint/stovint, išgauti kokybišką garsą.	1.2.1. Žinoti taisyklingos sėdėsenos/laikysenos reikalavimus; 1.2.2. nusakyti ir pademonstruoti taisyklingo garso išgavimo principus ar kvėpavimo elementus, pirštuotę; 1.2.3. įvardinti muzikos instrumento priežiūros reikalavimus.
2. Veiklos sritis - muzikos kūrinių interpretavimas	
Nuostata – suprasti ir išraiškingai atlikti muzikinį tekstą	
Esminis gebėjimas – muzikinės veiklos metu taikyti išraiškos priemones muzikos kūrinio atskleidimui	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Atlikti skirtingo charakterio nesudėtingos faktūros kūrinius, perteikiant jų emocijas, charakterį, nuotaiką.	2.1.1. Paaiškinti kūrinio struktūrinius elementus (motyvas, frazė, sakinytis), formą ir naudojamus interpretacijos ženklus.
2.2. Atliekant kūrinius laikytis tempo, dinamikos, artikuliacijos nuorodų.	2.2.1. Įvardyti kūrinyje panaudotus tempo, dinamikos, artikuliacijos ženklus; 2.2.2. paaiškinti kūrinyje esančių išraiškos priemonių atlikimo ypatumus.
3. 3. Veiklos sritis - muzikos atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje	

Nuostata – dalyvauti klasės, mokyklos koncertuose ir kituose renginiuose	
Esminis gebėjimas – atlikti nesudėtingą programą klausytojams	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Dalyvauti mokyklos koncertuose ir kituose kultūriniuose muzikiniuose renginiuose, festivaliuose bei konkursuose.	3.1.1. Atlikti pasirinktą ar numatytą koncertinį numerį klasės ar mokyklos koncerte; 3.1.2. mokytis sceninės kultūros, skirti dėmesio aprangai ir elgsenai scenoje; 3.1.3. mokytis susikaupti, nesijaudinti pamokoje ir pasirodymo metu.
3.2. Taikant sutartus kriterijus, įvertinti savo ir kitų pasirodymus.	3.2.1. Įvardyti kūrinio atlikimo vertinimo kriterijus; 3.2.2. sugebėti apibūdinti ir vertinti savo ir klasės draugų grojimą (išskiriant teigiamas ir neigiamas atlikimo puses).

31. Muzikavimo dalyko ugdymo turinys:

31.1. Fortepijonas:

1 ugdymo metai
<p>Muzikos klausymas, dainavimas, piešimas. Taisyklingos laikysenos prie instrumento formavimas. Laisvų rankų pojūčio lavinimas, teisingos jų padėties formavimas. Skambinimas iš klausos – muzikiniai žaidimai, ansambliai su mokytoju. Ritmo lavinimas. Dinamikos išgavimas. Pirmųjų skambinimo iš natų įgūdžių formavimas. Supažindinimas su garso išgavimo būdais. Vystomas sąmoningas požiūris į pirštuotę. Gamos: <ul style="list-style-type: none"> ● parengiamieji pratimai gamoms, pirštuotės suvokimas; ● skambinimas vienoje oktavoje atskiromis rankomis; ● abiem rankomis nuo 1 garso skiriant į šalis. Rekomenduojamas kūrinų skaičius per mokslo metus: 10-15 kūrinų - skirtingo charakterio dainos, pjesės, etiudai.</p>
2 ugdymo metai
<p>Pradinių skambinimo įgūdžių įtvirtinimas. Pratimų naudojimas įvairiems štrichams ir garsui išgauti. Dėmesio į garso skambėjimą skiepijimas. Melodijos frazavimo pradmenų įsisavinimas. Pirmųjų dešiniojo pedalo naudojimo įgūdžių formavimas. Gamos: <ul style="list-style-type: none"> ● dviejose oktavose atskiromis-abiem rankomis ir nuo 1 garso skiriant į šalis; ● 3 garsų arpeggio ir akordai su apvertimais atskiromis rankomis. Rekomenduojamas kūrinų skaičius per mokslo metus: 8-10 kūrinų - 1 polifoninis; 1 stambios formos kūrinys; 3-4 skirtingo charakterio pjesės (ansamblis); 3-4 etiudai.</p>
3 ugdymo metai

Naujų techninių priemonių, štrichų įtvirtinimas.
Pirštų bėglumo lavinimas.
Įvairių ritminių darinių įsisavinimas.
Kūrinių frazavimo pojūčio lavinimas.
Pirštuotės valdymo įgūdžių tvirtinimas.
Skirtingos faktūros kūrinių atlikimas perteikiant jų emocijas, charakterį, nuotaiką.
Ansamblinio muzikavimo pradmenų įgijimas.
Dešiniojo pedalo naudojimo tvirtinimas.
Skaitymo iš lapo pradmenų įgijimas.

- Gamos:
- dviejose-keturiuose oktavose abiem rankomis: mažorinės – viena kryptimi ir nuo 1 garso skiriant į šalis; minorinės – viena kryptimi;

- 3 garsų arpeggio ir akordai su apvertimais atskiromis-abiem rankomis.

Rekomenduojamas kūrinių skaičius per mokslo metus:

7-8 kūriniai - 1 polifoninis;

1 stambios formos kūrinys;

2-3 skirtingo charakterio pjesės (ansamblis);

2-3 etiudai.

4 ugdymo metai

Įvairių žanrų kūrinių stilistinis atlikimas.
Pirštų bėglumo lavinimas: sudėtingesnių ritminių darinių bei techninių elementų įsisavinimas.
Vientiso tempo ir įvairaus metro pojūčio lavinimas, nuotaikos ir dinamikos perteikimas kūriniuose ar jo dalyse.

Ansamblinio muzikavimo lavinimas.

Dešinio pedalo naudojimo įtvirtinimas.

Skaitymo iš lapo lavinimas.

Gamos:

- keturiuose oktavose abiem rankomis: mažorinės – viena kryptimi ir išsiskiriančios; minorinės – viena kryptimi;

- chromatinė gama – atskiromis rankomis;

- 4 garsų arpeggio ir akordai su apvertimais atskiromis rankomis.

Rekomenduojamas kūrinių skaičius per mokslo metus:

7-8 kūriniai - 1 polifoninis;

1 stambios formos kūrinys.

2-3 skirtingo charakterio pjesės (ansamblis);

2-3 etiudai.

31.2. Solinis dainavimas:

1 ugdymo metai

Taisyklinga dainininko laikysena stovint.

Kvėpavimo ir balso lavinimo pratimai.

Mokama teisingai įkvėpti ir iškvėpti dainuojant.

Kantileniško, neforsuoto dainavimo ugdymas.

Lengvai, švariai intonuojant padainuoti vienu atsikvėpimu kelis skiemenis.

Taisyklingai formuojamas garsas raiškiai tariant, rečituojant ar dainuojant žodžius.

Ritminis tikslumas.

Nustatomi vaiko balso savitumai, jo tarties trūkumai, balso registras, diapazonas.

Muzikinio rašto pažinimas. Pirmųjų skaitymo iš lapo įgūdžių ugdymas.
Nuolat lavinama muzikinė klausa ir tobulinama muzikinė atmintis.
Judesių koordinavimas.
Mokinių skatinimas pasirodyti socialinėje kultūrinėje aplinkoje. Sceninės patirties pradžios pradmenys.

Rekomenduojamas kūrinių skaičius per mokslo metus:
4-8 dainelės, viena iš jų liaudies daina.

2 ugdymo metai

Kvėpavimo ir balso lavinimo pratimai.
Taisyklinga laikysena, judesių koordinavimas, intonavimas, ritminis tikslumas.
Raiškus, gerai artikuliuoto dainavimo įgūdžių tolesnis formavimas.
Pratimai garso spalvoms ir dinaminiam niuansams išgauti.
Teisingas išsižiojimas ir siekti laisvo apatinio žandikaulio nuleidimo, neįtemptant poliežuvių audinių.

Dainuojant tęsti vieną garsą keičiant balses.
Lyginti balses nuosekliai dainuojant garsaeiliu.
Vaikai 9-10 metų turi išmokyti laisvai dainuoti naudojant galvos rezonatorius.
Pratimai su melodijos judėjimu iš viršaus žemyn.
Diapazono plėtimas.
Toliau ugdyti natų skaitymo įgūdžius.
Skatinti mokinius socialiai įprasminti savo muzikinius gebėjimus ir įgūdžius.
Dainų viešas atlikimas ir įsivertinimas, sceninės patirties pradmenys.
Rekomenduojamas kūrinių skaičius per mokslo metus:
4-8 dainelės, viena iš jų liaudies daina.

3 ugdymo metai

Kvėpavimo ir balso lavinimo pratimai.
Taisyklinga laikysena, judesių koordinavimas, intonavimas, ritminis tikslumas.
Raiškus, gerai artikuliuoto dainavimo įgūdžių tolesnis formavimas.
Pratimai garso spalvoms ir dinaminiam niuansams tobulinti.
Priebalsis „m“. Su priebalsiu fiksuojant „aukštos pozicijos“ skambėjimą. Orą nukreipti į rezonatorius.

Minkštieji ir kietieji rezonatoriai.
Teisingai išsižioti ir pasiekti laisvo apatinio žandikaulio nuleidimą, neįtemptant poliežuvių audinių.

Dainuojant tęsti vieną garsą keičiant balses.
Lyginti balses nuosekliai dainuojant garsaeiliu.
Laisvai dainuoti naudojant galvos rezonatorius. Po to pamažu įtraukiant žemesnius garsus, leisti jiems pradėti naudoti krūtinės rezonatorių.

Palengva lavinant atsiranda mišrus rezonatoriaus – galvos ir krūtinės – zona (miksas).
Registrai išlyginami naudojant pratimus su melodijos judėjimu iš viršaus žemyn.
Plėsti diapazoną.

Toliau ugdyti natų skaitymo įgūdžius.
Skatinti mokinius socialiai įprasminti savo muzikinius gebėjimus ir įgūdžius.
Dainų atlikimas koncertuose, festivaliuose, pagal galimybę konkursuose.
Rekomenduojamas kūrinių skaičius per mokslo metus:
4-8 dainelės, viena iš jų liaudies daina ar vokalizė.

4 ugdymo metai

Kvėpavimo ir balso lavinimo pratimai.

Taisyklinga laikysena, judesių koordinavimas, intonavimas, ritminis tikslumas.

Garso vokalizacija.

Plečiamas diapazonas.

Kūrinio visumos supratimas, frazės, kulminacijos, kadencijos su fermata atlikimas.

Pamokos metu stebima, kad dainuojančio mokinio gerklos kuo mažiau keistų padėtį, nes nuo to priklauso garso kokybė.

Tęsiant garsą lavinama mokinio klausa ir kvėpavimo įgūdžiai.

Formuojama garso atrama, pagrindinį vaidmenį atlieka teisingas kvėpavimas ir geras rezonatorių panaudojimas.

Atremtas garsas skamba sodriai ir apvaliai.

Minkštoji ataka apsaugo nuo forsuito garso, tačiau pradėdant dainuoti minkštąją ataką, reikia siekti, kad nebūtų garso aparato pasyvumo.

Mokiniais, turintiems blogą dikciją arba pasyviai dainuojantiems, duodami pratimai, reikalaujantys kietos atakos.

Formuojant garso „aukštą poziciją“, gerklos turi būtų nuleistos ir pakeltas minkštasis gomurys.

Teisingas tarimas dvibalsių: ai, au, ei.

Pratimai legato, non legato, staccato.

Tempų ir nuotaikų įvairovė.

Toliau ugdyti natų skaitymo įgūdžius.

Skatinti mokinius socialiai įprasinti savo muzikinius gebėjimus ir įgūdžius.

Dainų atlikimas koncertuose, festivaliuose, pagal galimybę konkursuose.

Rekomenduojamas kūrinių skaičius per mokslo metus:

4-8 dainas, viena iš jų lietuvių ar kitų tautų liaudies daina, rekomenduojama vokalizė.

31.3. Smuikas, violončelė:

1 ugdymo metai

Pažintis su instrumentu, muzikavimo pradmenų suteikimas.

Taisyklingo instrumento valdymo ir laikysenos įgūdžių formavimas.

Muzikinių kalbos priemonių pažinimas. Emocinių ir kūrybinių išgyvenimų skatinimas, atlikimo įgūdžių įvaldymas ir raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.

Muzikinio rašto pažinimas - natų pažinimas, garsų ir pauzių trukmės, pagrindinių dinamikos ženklų žinojimas, ritmo lavinimas, ansamblinio muzikavimo pradmenų pažinimas.

Taisyklingo garso išgavimo principų žinojimas, supažindinimas su instrumento priežiūros reikalavimais.

Muzikos kūrinių interpretavimas. Skirtingų charakterio, nesudėtingos faktūros kūrinių atlikimas, perteikiant jų emocijas, charakterį, nuotaiką. Kūrinių struktūrinių elementų žinojimas (motyvas, frazė, sakinytis), forma ir naudojami interpretacijos ženklai.

Kairės rankos nustatymas I pozicijos ribose, įvairiame pirštų išdėstyme.

Dešinės rankos nustatymas. Detache, legato štrichai, jų junginiai.

Paprasčiausi dinamikos ženklų, tempų, štrichų ir pirštuotės žymėjimai.

Pirmieji koncertai, smuikininko elgesys scenoje, muzikos klausymas, aptarimas.

Gamos:

- 2 gamos iki 2 ženklų.

Rekomenduojamas kūrinių skaičius per metus:

4 etiudai;

12 skirtingo charakterio pjesių;
vaikiškos dainelės;
duetai su mokytoja.

2 ugdymo metai

Muzikos suvokimo ir pradinių griežimo įgūdžių formavimas.
Kairės rankos nustatymo I pozicijos ribose, įvairiame pirštų išdėstyme įtvirtinimas.
Dešinės rankos nustatymo formavimo ir judesių laisvumo tobulinimas. Detache, legato, staccato štrichai ir jų junginiai.
Natų skaitymo iš lapo įgūdžių formavimas, intonacijos ir garso kokybės pradinis lavinimas, dalyvavimas koncertuose.

Gamos:

- 2 gamos iki 2 ženklų.

Rekomenduojamas kūrinių skaičius per metus:

4 etiudai;

4 skirtingo charakterio pjesės;

1-2 stambios formos kūriniai.

3 ugdymo metai

Tolesnis muzikos suvokimo ir pradinių įgūdžių tobulinimas.
Rankų nustatymo formavimo ir judesių laisvumo įtvirtinimas.
Paprasčiausios dvigubos natos, chromatiniai kairės rankos pirštų judesiai.
Detache, legato, staccato štrichai.
Natų skaitymo iš lapo įgūdžių formavimas, grojant 1-2 ugdymo metų repertuarą.
Intonavimo, ritmo, garso kokybės tobulinimas.
Nauji dinamikos ženklai, tempų žymėjimai.
Dalyvavimas koncertuose.

Gamos:

- 2-4 gamos iki 3 ženklų per 2 oktavas.

Rekomenduojamas kūrinių skaičius per mokslo metus:

4 etiudai;

4 skirtingo charakterio pjesės;

1-2 stambios formos kūriniai.

4 ugdymo metai

Tolesnis muzikos suvokimo tobulinimas, naujų muzikos terminų gausinimas.
Martele, detache, legato, staccato štrichų ir jų junginių lavinimas.
Intonacijos, ritmo, garso kokybės tobulinimas.
Grojimo iš klausos įgūdžių formavimas.
Susipažinimas su pozicijomis, perėjimai į jas.
Paruošiamieji vibrato pratimai.
Natų skaitymas iš lapo.
Pažintis su II, III pozicijomis, perėjimų pratimai.
Dalyvavimas koncertuose.

Gamos:

- 2-4 gamos iki 3 ženklų per 2 oktavas.

Rekomenduojamas kūrinių skaičius per mokslo metus:

4 etiudai;

4 skirtingo charakterio pjesės;

1-2 stambios formos kūriniai.

31.4. Pučiamieji instrumentai:

31.4.1. variniai:

1 ugdymo metai

Pažintis su instrumentu (eufonija, baritonas, trombonas, tūba, trimitas).

Supažindinimas su garso išgavimo būdais, ambužiūro pastatymu.

Taisyklingo instrumento valdymo ir laikysenos įgūdžių formavimas.

Natų pažinimas, garsų ir pauzių trukmės, ritmo lavinimas, nesudėtingos faktūros kūrinių atlikimas, pirštuotės įgūdžių lavinimas.

Gamos;

- C-dur (eufonija, baritonas, trimitas), B-dur (trombonas), F-dur (tūba B), Es-dur (tūba Es);
- ketvirtinėmis, aštuntinėmis natomis;
- trigarsis;
- legato, detache, štrichai;
- pratimai įvairiems štrichams ir garsui išgauti;
- pratimai teisingam kvėpavimui;
- pratimai su pūstuku;
- grojimas pusinėmis, sveikomis, ketvirtinėmis natomis.

Rekomenduojamas kūrinių skaičius per mokslo metus:

4-6 pjesės;

4-6 etiudai.

2 ugdymo metai

Muzikos suvokimo ir pradinių grojimo įgūdžių formavimas.

Pūstuko teisingas pastatymas, teisingo kvėpavimo technologija.

Mokinio muzikinės atminties lavinimas, pirštų bėglumo lavinimas.

Sudėtingesnių techninių elementų bei ritminių darinių įsisavinimas.

Skaitymas iš lapo, intonacijos ir garso kokybės pradinis lavinimas.

Dalyvavimas koncertuose.

Gamos:

- mažorinės iki 2 ženklų, trigarsis, detache, legato, staccato;
- ketvirtinėmis, aštuntinėmis natomis;
- trigarsis;
- minorinės iki 1 ženklo, trigarsis, detache, legato, staccato;
- pratimai su pūstuku.

Rekomenduojamas kūrinių skaičius per mokslo metus:

6-10 įvairaus charakterio pjesių;

4-6 etiudai.

3 ugdymo metai

Tolesnis muzikos suvokimo ir pradinių įgūdžių tobulinimas.

Techninių įgūdžių naudojimas ir vystymas įvairios faktūros kūriniuose.

Metro-ritmikos pojūčio lavinimas.

Ansamblinis grojimas.

Skaitymas iš lapo, intonavimo, ritmo, garso kokybės tobulinimas.

Dalyvavimas koncertuose.

Gamos:

- mažorinės iki 3 ženklų, trigarsis, detache, legato, staccato;
- minorinės iki 2 ženklų, trigarsis, detache, legato, staccato;
- ketvirtinėmis, aštuntinėmis, šešioliktinėmis natomis;

- trigarsis.

Rekomenduojamas kūrinių skaičius per mokslo metus:

- 8-12 įvairaus charakterio pjesių;
- 4-6 etiudai.

4 ugdymo metai

Tolesnis muzikos suvokimo tobulinimas . Melodinės išraiškos tobulinimas kantileninėse pjesėse.

Garso vedimo, jo kokybės lavinimas. Skaitymas iš lapo.

Mokinio grojimo ansambliuose ir orkestre ugdymas.

Meninės vaizduotės ugdymas, kūrybiškai ieškant ir pritaikant išraiškos priemones programinių kūrinių atlikime.

Improvizacinių ir kūrybinių gebėjimų skatinimas bei vystymas.

Dalyvavimas koncertuose.

Gamos:

- mažorinės iki 4 ženklų, trigarsis, detache, legato, staccato;
- minorinės iki 3 ženklų, trigarsis, detache, legato, staccato.
- ketvirtinėmis, aštuntinėmis, šešioliktinėmis natomis;
- trigarsis, apvertimai.

Rekomenduojamas kūrinių skaičius per mokslo metus:

- 8-12 įvairaus charakterio pjesių;
- 4-6 etiudai.

31.4.2. mediniai:

31.4.2.1. klarnetas, saksofonas:

1 ugdymo metai

Supažindinimas su instrumentu.

Laikysenos prie instrumento formavimas.

Supažindinimas su garso išgavimo būdais, taisyklingas ambušiūro formavimas.

Pirštuotės valdymo įgūdžių formavimas.

Natos, jų žymėjimas bei suvokimas, ritminių pojūčių lavinimas.

Kūrinio struktūrinių elementų - motyvo ir frazės, tempo, dinamikos ir muzikos charakterio suvokimas.

Gamos:

- mažorinės iki 1 ženklo.

Rekomenduojamas kūrinių skaičius per mokslo metus:

6-12 įvairaus charakterio kūrinių - liaudies dainų, liaudies žaidimų, pjesių bei pratimų (pirštuotei, artikuliacijai ir kvėpavimui lavinti).

2 ugdymo metai

Pradinių grojimo įgūdžių įtvirtinimas.

Supažindinimas su muzikos žanrais.

Metro ir ritmo pojūčių lavinimas.

Pratimai pirštuotei, artikuliacijai ir kvėpavimui lavinti.

Skaitymo iš lapo paruošiamasis etapas.

Artikuliacijos ir pirštų technikos lavinimas.

Muzikinių terminų įsisavinimas.

Sceninės kultūros pagrindai.

<p>Gamos:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● mažorinės iki 1 – 2 ženklų. <p>Rekomenduojamas kūrinių skaičius per mokslo metus:</p> <p>4-6 skirtingo charakterio pjesės; 4-6 etiudai.</p>
<p>3 ugdymo metai</p>
<p>Techninių įgūdžių naudojimas kūriniuose. Gilinimasis į muzikos kūrinių struktūrą ir formą. Muzikos kūrinių analizavimas bei tikslus atlikimas. Muzikinių terminų įsisavinimas. Tikslingų muzikos išraiškos priemonių taikymas atliekant kūrinį. Kūrinių žanrinių ir stilistinių bruožų suvokimas. Skaitymo iš lapo pagrindai. Artistiškumo ir sceninės kultūros pagrindai.</p> <p>Gamos:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● mažorinės iki 2 ženklų. <p>Rekomenduojamas kūrinių skaičius per mokslo metus:</p> <p>4-6 skirtingo charakterio pjesės; 4-6 etiudai.</p>
<p>4 ugdymo metai</p>
<p>Ritminių figūrų tikslus atlikimas. Supažindinimas su muzikinės raidos stiliais, žanrų įvairove. Muzikos kūrinių struktūros ir formos supratimo gilinimas. Ilgų tonų ir lygių frazių vedimo tvirtinimas. Mokinio meninių-kūrybinių gebėjimų ugdymas, perteikiant kūrinio turinį. Artikuliacijos ir pirštų technikos tvirtinimas. Muzikinių terminų įsisavinimas. Charakterių, nuotaikų perteikimas atliekant kūrinius. Artistiškumo ir sceninės kultūros pagrindai.</p> <p>Gamos:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● mažorinės iki 2 – 3 ženklų. <p>Rekomenduojamas kūrinių skaičius per mokslo metus:</p> <p>4-6 skirtingo charakterio pjesės; 4-6 etiudai.</p>

31.4.2.2. fleita:

<p>1 ugdymo metai</p>
<p>Diafragminio kvėpavimo ir taisyklingos stovėsenos formavimas. Ambušiūro ir garso formavimas. Ritmo ir metro pojūčio lavinimas.</p> <p>Gamos:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● C-dur, a – moll ketvirtinėmis ir aštuntinėmis natomis, ● arpeggio. <p>Rekomenduojamas kūrinių skaičius per mokslo metus:</p> <p>10 skirtingo charakterio kūrinių - liaudies dainų, nesudėtingos muzikines formas skirtingo charakterio pjesių, etiudų.</p>

2 ugdymo metai
<p>Garso kokybės ir pirštų koordinacijos tobulinimas. Diapazono plėtimas. Gamos:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● iki 2 ženklų, ketvirtinėmis ir aštuntinėmis legato bei non – legato, ● arpeggio. <p>Rekomenduojamas kūrybinių skaičius per mokslo metus: 13 skirtingo muzikinio charakterio pjesių.</p>
3 ugdymo metai
<p>Muzikos kūrybinių struktūros ir formos supratimo ugdymas. Mokymas tikslingai taikyti muzikos išraiškos priemones atliekant kūrybinius. Išraiškingumo ir artistiško ugdymas. Gamos:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● iki 3 ženklų ketvirtinėmis, aštuntinėmis legato bei non – legato, ● arpeggio su apvertimais. <p>Rekomenduojamas kūrybinių skaičius per mokslo metus: 15 kūrybinių - 1 stambios muzikinės formos kūrybinys (pagal galimybes); 8 etiudai; 6 skirtingo charakterio pjesės.</p>
4 ugdymo metai
<p>Mokinio kūrybinių gebėjimų ugdymas. Pradinių instrumento valdymo įgūdžių įtvirtinimas. Pradinių savarankiško darbo įgūdžių formavimas. Gamos:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● iki 3 ženklų ketvirtinėmis, aštuntinėmis legato bei non – legato, ● arpeggio su apvertimais, ● dominantės septakordas su apvertimais. <p>Rekomenduojamas kūrybinių skaičius per mokslo metus: 16 kūrybinių - 1 stambios muzikinės formos kūrybinys; 8 etiudai; 7 skirtingo muzikinio charakterio pjesės.</p>

31.5. Etnomuzika:

1 ugdymo metai
<p>Liaudiško muzikavimo klausymas, dainavimas, piešimas. Susipažinimas su lietuvių liaudies instrumentais. Taisyklingos laikysenos prie instrumentų formavimas. Laisvų rankų pojūčio lavinimas, teisingos jų padėties formavimas. Muzikavimas iš klausos – muzikiniai žaidimai, ansambliai su mokytoju. Ritmo lavinimas. Dinamikos išgavimas. Pirmųjų skambinimo iš natų įgūdžių formavimas. Supažindinimas su garso išgavimo būdais. Rekomenduojamas kūrybinių skaičius per mokslo metus: 8-10 kūrybinių - 4-6 aukštųjų regiono vaikų dainos;</p>

lamzdeliu 2-4 šokiai, tirliavimai;
1-2 šokiai devynstygėmis kanklėmis;
smulkioji tautosaka (mįslės, greitakalbės, pamėgdžiojimai, šmaikštūs pasakojimai, posakiai);
pamokos gamtoje, naudojant senuosius žaidimus;
edukacinės veiklos su tautodailininkais ir liaudies muzikantais;
darbeliai iš siūlų ir gamtinės medžiagos(lapų, akmenukų, žolių, žievės, kaštonų...).

2 ugdymo metai

Pradinių muzikavimo ir dainavimo įgūdžių įtvirtinimas.
Pratimų naudojimas įvairiems štrichams ir garsui išgauti.
Dėmesio į garso skambėjimą skiepijamas.
Melodijos frazavimo pradmenų įsisavinimas;
Rekomenduojamas kūrinių skaičius per mokslo metus:
8-10 kūrinių - grojimas lamzdeliu 3-4 kūriniai;
dviejų skirtingų žanrų dainos: aukštaičių krašto 2-3 dainos su pritarimu ir be pritarimo;
2-3 rateliai ar šokiai devynstygėmis kanklelėmis;
liaudiško padavimo pasakojimas;
darbeliai iš siūlų ir šiaudų;
pamokos gamtoje: žaidimai, šokiai, muzikavimas iš gamtinių medžiagų pačių pasigamintais instrumentais;
edukacinės veiklos su liaudies muzikos tradicijų puoselėtojais;
kalendorinių švenčių tradicijos;
dalyvavimas vakaronėse, mugėse, liaudiško pobūdžio vakaruose.

3 ugdymo metai

Naujų techninių priemonių, štrichų įtvirtinimas.
Pirštų bėglumo lavinimas.
Įvairių ritminių darinių įsisavinimas.
Kūrinių frazavimo pojūčio lavinimas.
Pirštuotės ir balso valdymo įgūdžių tvirtinimas.
Skirtingos faktūros kūrinių atlikimas perteikiant jų emocijas, charakterį, nuotaiką.
Ansamblinio muzikavimo pradmenų įgijimas.
Skaitymo iš lapo pradmenų įgijimas.
Rekomenduojamas kūrinių skaičius per mokslo metus:
8-10 kūrinių - 4 laisvai pasirinkti kūriniai devynstygėmis kanklėmis;
2-4 sutartinių atlikimas lamzdeliu ar skudučiais;
2-4 šokiai atliekami lamzdeliu, tirliavimai;
4-6 dainos su kanklių pritarimu ir be pritarimo;
skudučiavimas;
liaudiško anekdoto ar nutikimo pasakojimas;
edukacinės veiklos su liaudies muzikos tradicijų puoselėtojais;
kalendorinių švenčių charakteristika;
dalyvavimas vakaronėse, mugėse, liaudiško pobūdžio vakaruose.

4 ugdymo metai

Įvairių žanrų kūrinių stilistinis atlikimas.
Pirštų bėglumo lavinimas: sudėtingesnių ritminių darinių bei techninių elementų įsisavinimas.
Vientiso tempo ir įvairaus metro pojūčio lavinimas, nuotaikos ir dinamikos perteikimas kūriniuose ar jo dalyse.
Ansamblinio muzikavimo lavinimas.

Skaitymo iš lapo lavinimas, kūryba ir improvizacija.
Rekomenduojamas kūrinių skaičius per mokslo metus:
8-10 kūrinių - 1-2 kūriniai devynstygėmis kanklėmis;
1-2 Sutartinių atlikimas lumzdeliu ar skudučiais.
2-4 šokiai atliekami lamzdeliu;
4-6 dainos su kanklių pritarimu ir be jo;
skudučiavimas;
liaudiškos pasakos ar padavimo pasakojimas;
edukacinės veiklos su liaudies muzikos tradicijų puoselėtojais;
kalendorinių švenčių charakteristika.

31.6. Kanklės:

1 ugdymo metai

Supažindinti su instrumentu, istorine raida, grojimo būdais ir ypatybėmis.
Atskleisti pradinio kankliavimo įgūdžių formavimo ypatumus.
Atskleisti pagrindinius kankliavimo, braukiant per stygas brauktuku ypatumus.
Pradiniame ugdymo etape naudoti trumpus, bet tikslingus pratimus – sekvencijas.
Natų žymėjimo sistemos įsisąmoninimas, ritmo, jo ypatumų suvokimas.
Rekomenduojamas kūrinių skaičius per mokslo metus:
etiudai-sekvencijos kankliavimui pirštais ir brauktuku;
pjesės - I pusmečiui 3-5 dainelės kankliavimui pirštais, II pusmečiui 3-5 dainelės kankliavimui pirštais arba brauktuku;
ansamblis - I pusmečiui 1 kūrinėlis kankliavimui pirštais, II pusmečiui 1 kūrinėlis kankliavimui pirštais arba brauktuku..

2 ugdymo metai

Vaikų muzikavimas įvairiose situacijose.
Pirštinio – akordinio kankliavimo įgūdžių formavimas.
Siekti geros garso kokybės užgaunant stygas brauktuku.
Stipriosios ir silpnosios takto dalys. Motyvas, frazė, sakinys.
Gamos:

- C-dur ir arpeggio kankliavimui pirštais, keičiant rankas dviejų oktavų ribose;
- brauktuku – gama I, II, III pozicijomis.

Rekomenduojamas kūrinių skaičius per mokslo metus:
etiudai - sekvencijos kankliavimui pirštais ir brauktuku;
pjesės - 2-4 kūrinėliai pusmečiui, kankliavimui pirštais ir brauktuku;
ansamblis - po 1 kūrinį pusmečiui, kankliavimui pirštais arba brauktuku.

3 ugdymo metai

Išmokti muzikuoti solo ir ansamblyje.
Formuoti tobulesnius pirštinio – akordinio kankliavimo įgūdžius.
Siekti geros garso kokybės užgaunant stygas brauktuku.
Suvokti stiprias ir silpnas takto dalis, pajusti motyvą, frazę, sakinį.
Gamos:

- C-dur ir arpeggio kankliavimui pirštais, keičiant rankas dviejų oktavų ribose;
- a-moll natūrali, harmoninė, melodinė;
- arpedžio kankliavimui pirštais, keičiant rankas dviejų oktavų ribose.

Rekomenduojamas kūrinų skaičius per mokslo metus:
etiudai - sekvencijos kankliavimui pirštais ir brauktuku;
pjesės - 6-10 dainelės kankliavimui pirštais arba brauktuku;
ansamblis - po 1 kūrinėlį pusmečiui, kankliavimui pirštais arba brauktuku.

4 ugdymo metai

Muzikuoti, plėtojant muzikinės saviraiškos galimybes.
Tobulinti pirštinio-akordinio kankliavimo įgūdžius.
Siekti geros garso kokybės užgaunant stygas brauktuku.
Formuoti pozicijų pasirinkimo, grojant brauktuku, įgūdžius.

Gamos:

- C-dur ir arpeggio kankliavimui pirštais, keičiant rankas dviejų oktavų ribose;
- a-moll natūrali, harmoninė, melodinė;
- arpedžio kankliavimui pirštais, keičiant rankas dviejų oktavų ribose.

Rekomenduojamas kūrinų skaičius per mokslo metus:
etiudai - sekvencijos kankliavimui pirštais ir brauktuku;
pjesės - 6-10 dainelės kankliavimui pirštais arba brauktuku;
ansamblis - po 1 kūrinėlį pusmečiui, kankliavimui pirštais arba brauktuku.

31.7. Akordeonas:

1 ugdymo metai

Muzikos klausymas, dainavimas, piešimas.
Taisyklingos laikysenos su instrumentu formavimas.
Vestibiuliarinio aparato lavinimas, kairės rankos, dumpliuojant, taisyklingas formavimas.
Grojimas iš klausos – muzikiniai žaidimai, ansambliai su mokytoju.
Ritmo lavinimas.
Dinamikos išgavimas.
Pirmųjų įgūdžių, grojant iš natų, formavimas.
Supažindinimas su garso išgavimo būdais.
Vystomas sąmoningas požiūris į pirštuotę.

Gamos:

- parengiamieji pratimai gamoms, pirštuotės suvokimas;

Rekomenduojamas kūrinų skaičius per mokslo metus:

10-15 kūrinų - skirtingo charakterio dainos, pjesės, etiudai.

2 ugdymo metai

Pradinių grojimo įgūdžių įtvirtinimas, naujų štrichų įsisavinimas.
Pirštų bėglumo dešinėje lavinimas, kairės rankos pozicijos ir dumpliavimo įgūdžių įsisavinimas.
Skirtingo tempo ir metro pojūčio, nuotaikos ir dinamikos perteikimas kūrinuose ar jų temose lavinimas.

Atskirų balsų girdėjimo lavinimas dešinės ir kairės rankų klaviatūrose.

Skaitymas iš lapo.

Gamos:

- mažorinės iki 2 ženklų;
- minorinės iki 1 ženklo.

Rekomenduojamas kūrinų skaičius per mokslo metus:

4-8 įvairaus charakterio pjesės;

2-4 etiudai.

3 ugdymo metai

Pradinių grojimo įgūdžių įtvirtinimas, naujų štrichų įsisavinimas.
Techninių įgūdžių naudojimas ir vystymas įvairios faktūros kūrinuose.
Tikslingų muzikos išraiškos priemonių ieškojimas ir pritaikymas, emocijų perteikimas atliekant skirtingų charakterių kūrinius, jų dalis, temas ar variacijas.
Dinaminės skalės didinimas, įvairaus garso tembro išgavimo ugdymas.
Metro-ritmikos pojūčio lavinimas.
Skaitymas iš lapo.
Gamos:

- mažorinės iki 3 ženklų;
- minorinės iki 2 ženklų.

Rekomenduojamas kūrinių skaičius per mokslo metus:
4-8 įvairaus charakterio pjesės;
4-6 etiudai.

4 ugdymo metai

Įgytų techninių įgūdžių vystymas.
Naujų štrichų įsisavinimas, tinkamos pirštuotės parinkimas.
Skirtingų laikotarpių muzikos kūrinių žanrinio charakterio bei stiliaus pajautimas ir atlikimas.
Kūrinių dalių, temų, variacijų kontrasto perteikimas naudojant tikslingas muzikos išraiškos priemones stambios formos kūrinuose.
Pirštų bėglumo ir ritminės pulsacijos pojūčio lavinimas techninio pobūdžio kūrinuose.
Meninės vaizduotės ugdymas, kūrybiškai ieškant ir pritaikant išraiškos priemones programinių kūrinių atlikime.
Improvizacinių ir kūrybinių gebėjimų skatinimas bei vystymas.
Kūrinių visumos suvokimas ir perteikimas.
Skaitymas iš lapo.
Gamos:

- mažorinių ir minorinių gamų kartojimas ir įtvirtinimas iki 4 ženklų.

Rekomenduojamas kūrinių skaičius per mokslo metus:
4-8 įvairaus charakterio pjesės;
4-6 etiudai.

31.8. Gitara:

1 ugdymo metai

Muzikos klausymas, dainavimas, piešimas.
Taisyklingos laikysenos grojant gitara formavimas.
Laisvų rankų pojūčio lavinimas, teisingos jų padėties formavimas.
Pratimai įvairiems štrichams ir garsui išgauti.
Skambinimas iš klausos.
Mokytojo ir mokinio ansambliai be gaidų.
Pirmųjų skambinimo iš natų įgūdžių formavimas.
Pirštuotės valdymo įgūdžių įsisavinimas.
Smulkios formos kūrinių mokymasis ir jų koncertinis atlikimas.
Parengiamieji pratimai gamoms.
Gamos:

- mažorinės iki 1 ženklo, per 1-2 oktavas;
  - trijų garsų trumpieji arpeggio ir akordai.
- Rekomenduojamas kūrinių skaičius per mokslo metus:
3-6 įvairaus charakterio pjesės;
2-4 etiudai.

2 ugdymo metai

Pradinių skambinimo įgūdžių įtvirtinimas, naujų štrichų įsisavinimas.
Pirštų bėglumo lavinimas: sudėtingesnių techninių elementų bei ritminių darinių įsisavinimas.
Skirtingo tempo ir metro pojūčio, nuotaikos ir dinamikos perteikimas kūriniuose ar jų temose.
Atskirų balsų girdėjimo lavinimas polifoniniuose kūriniuose.
Skaitymas iš lapo.
Gamos:
● mažorinės ir minorinės iki 2 ženklų;
Rekomenduojamas kūrinių skaičius per mokslo metus:
4-8 įvairaus charakterio pjesės;
4-6 etiudai.

3 ugdymo metai

Pradinių skambinimo įgūdžių įtvirtinimas, naujų štrichų įsisavinimas.
Techninių įgūdžių naudojimas ir vystymas įvairios faktūros kūriniuose.
Tikslingų muzikos išraiškos priemonių ieškojimas ir pritaikymas, emocijų perteikimas atliekant skirtingų charakterių kūrinius, jų dalis, temas ar variacijas.
Dinaminės skalės didinimas, įvairaus garso tembro išgavimo ugdymas.
Metro-ritmikos pojūčio lavinimas.
Natų skaitymas iš lapo.
Gamos:
● mažorinės ir minorinės iki 3 ženklų;
Rekomenduojamas kūrinių skaičius per mokslo metus:
4-8 įvairaus charakterio pjesės;
4-6 etiudai.

4 ugdymo metai

Įgytų techninių įgūdžių vystymas.
Naujų štrichų įsisavinimas, tinkamos pirštuotės parinkimas.
Skirtingų laikotarpių muzikos kūrinių žanrinio charakterio bei stiliaus pajautimas ir atlikimas.
Kūrinių dalių, temų, variacijų kontrasto perteikimas naudojant tikslingas muzikos išraiškos priemones stambios formos kūriniuose.
Pirštų bėglumo ir ritminės pulsacijos pojūčio lavinimas techninio pobūdžio kūriniuose.
Meninės vaizduotės ugdymas, kūrybiškai ieškant ir pritaikant išraiškos priemones programinių kūrinių atlikime.
Improvizacinių ir kūrybinių gebėjimų skatinimas bei vystymas.
Kūrinių visumos suvokimas ir perteikimas.
Natų skaitymas iš lapo.
Gamos:
● mažorinių ir minorinių gamų kartojimas ir įtvirtinimas iki 4 ženklų.
Rekomenduojamas kūrinių skaičius per mokslo metus:
4-8 įvairaus charakterio pjesės;
4-6 etiudai.

31.9. Elektroniniai muzikos instrumentai:

<p style="text-align: center;">1 ugdymo metai</p> <p>Taisyklingos laikysenos prie instrumento formavimas. Laisvų rankų pojūčio lavinimas, teisingos jų padėties formavimas. Pratimai įvairiems štrichams ir garsui išgauti. Grojimas iš klausos. Pirmųjų grojimo iš natų įgūdžių formavimas. Smulkios formos kūrinių mokymasis ir jų koncertinis atlikimas naudojant siaurą kairės rankos „singer“ akordiką. Parengiamieji pratimai gamoms. Gamos: ● mažorinės iki 1 ženklo, atskiromis rankomis per 1-2 oktavas. Rekomenduojamas kūrinių skaičius per mokslo metus: 6-10 pjesių; 2-4 etiudai.</p>
<p style="text-align: center;">2 ugdymo metai</p> <p>Pradinių skambinimo įgūdžių įtvirtinimas, naujų štrichų įsisavinimas. Skaitymas iš lapo. Skirtingo tempo ir metro pojūčio, stilių ir tembrų pritaikymas pjesėse. Gamos: ● mažorinės iki 2 ženklų, trijų garsų (plataus išdėstymo); ● kairės rankos akordikos naudojimas. Rekomenduojamas kūrinių skaičius per mokslo metus: 1-2 polifoniniai kūriniai; 4-6 įvairaus charakterio pjesės; 4-6 etiudai.</p>
<p style="text-align: center;">3 ugdymo metai</p> <p>Techninių įgūdžių naudojimas ir vystymas įvairios faktūros kūriniuose. Metro-ritmikos pojūčio lavinimas. Skaitymas iš lapo. Kairės rankos plataus išdėstymo akordikos panaudojimas. C-G, C7-G7, Cm-Am, šiuolaikinių ritmų (stilių), tembrų (voice) pritaikymas kūriniuose. Gamos: ● iki 3 ženklų. Rekomenduojamas kūrinių skaičius per mokslo metus: 1-2 polifoniniai kūriniai; 4-6 įvairaus charakterio pjesės; 4-6 etiudai.</p>
<p style="text-align: center;">4 ugdymo metai</p> <p>Įgytų techninių įgūdžių vystymas. Meninės vaizduotės ugdymas, kūrybiškai ieškant ir pritaikant išraiškos priemones programinių kūrinių atlikime. Improvizacinių ir kūrybinių gebėjimų skatinimas bei vystymas. Skirtingų laikotarpių muzikos kūrinių žanrinio charakterio bei stiliaus pajautimas ir</p>

atlikimas.

Skaitymas iš lapo.

Gamos:

- mažorinės iki 4 ženklų abiem rankomis vienos krypties ir išsiskiriančios.

Rekomenduojamas kūrinių skaičius per mokslo metus:

1-3 stambios formos;

1-3 polifoniniai kūriniai;

4-8 įvairaus charakterio pjesės;

4-6 etiudai.

31.10. Mušamieji instrumentai:

1 ugdymo metai

Supažindinimas su instrumentais, grojimo būdais ir ypatybėmis.

Pradinių įgūdžių formavimo ypatumai.

Būgnų natų skaitymo išmokimas.

Pradiniame ugdymo etape naudojami trumpi, skirtingi, bet tikslingi pratimai.

Natų žymėjimo sistemos įsisąmoninimas, ritmo ypatumų suvokimas.

Rekomenduojamas kūrinių skaičius per mokslo metus:

pirmieji ritmai;

antrieji ritmai;

trešieji ritmai;

10-12 įvairių stilių pjesės.

2 ugdymo metai

Muzikavimas įvairiose situacijose.

Skirtingų ritminių figūrų ir ir ritmiškumo įsisavinimas.

Geros garso kokybės siekimas.

Stipriosios ir silpnosios takto dalys. Motyvas, frazė, sakiny.

Natų žymėjimo sistemos įsisąmoninimas, ritmo ypatumų suvokimas.

Aštuntinių bačkos koordinacijos susipažinimas ir įsisavinimas.

Rekomenduojamas kūrinių skaičius per mokslo metus:

10-12 įvairių stilių pjesės.

3 ugdymo metai

Ritmo suvokimo ir pajautimo, loginio mąstymo, atminties, pastabumo, dėmesio, vaizduotės lavinimas.

Muzikiniai terminai, nusakantys kūrinio charakterį, atlikimo tempą bei dinaminius atspalvius.

Skirtingų atlikimo technikų tobulinimas, jas apjungiant į vientisą muzikinį audinį.

Šešioliaktinių bačkos koordinacijos susipažinimas ir įsisavinimas.

Glost note pratimai:

perėjimai;

aštuntiniai ritmai;

šešioliaktiniai ritmai.

Rekomenduojamas kūrinių skaičius per mokslo metus:

12-14 įvairių stilių pjesės.

4 ugdymo metai

Muzikavimas įvairiose situacijose, plėtojant muzikinės saviraiškos galimybes.

Įvairesnių ir sudėtingesnių ritminių elementų įsisavinimas, garso kokybės tobulinimas.
 Ritmiškumo ugdymas, grojant pritariamuoju akustiniams instrumentams, vokalui ar pagal įrašą.
 Drum fills system;
 akcentai rankų technikai;
 ritmo vertės ir ritmo junginiai.
 Rekomenduojamas kūrinų skaičius per mokslo metus:
 15-18 įvairių stilių pjesės.

VI. SOLFEDŽIO

32. Solfedžio paskirtis – sudaryti palankias sąlygas sistemiskai plėtoti mokinio prigimtinius bendruosius muzikinius gebėjimus, suteikti kompetencijų.

33. Solfedžio tikslas – lavinti prigimtinius bendruosius muzikinius gebėjimus – ritmo, dermės, intonavimo pojūtį, klausą, muzikinę atmintį, padėti įgyti pradinį muzikinį raštingumą.

34. Solfedžio uždaviniai:

34.1. formuoti intonavimo įgūdžius;

34.2. lavinti metrinės pulsacijos bei ritmikos santykio pojūtį ir suvokimą;

34.3. išmokti pagrindinius muzikinio rašto elementus ir gebėti juos pritaikyti, užrašant iš klausos žinomą ar savo sukurtą muzikos melodiją;

34.4. žadinti domėjimąsi muzika bei kitomis kultūros formomis, ugdant mokinių muzikinį skonį, skatinant mąstymą ir emocijas.

35. Solfedžio sudaro trys veiklos sritys:

35.1. intonavimas;

35.2. ritmavimas;

35.3. muzikos tekstų klausymasis, atpažinimas ir užrašymas.

36. Solfedžio mokymas:

36.1. solfedžio pamokos vyksta mokantis grupėje;

36.2. skiriama po 2 valandas per savaitę;

36.3. pamokose naudojamos informacinės technologijos.

37. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis - intonavimas	
Nuostata – intonuoti atliekamą muziką	
Esminis gebėjimas – intonuoti melodijas mažoro ir minoro natūraliose dermėse	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Įgyti pradines muzikos rašto žinias ir taikyti jas mokantis tikslaus intonavimo įgūdžių	1.1.1. Taisyklingai kvėpuoti, tarti skiemenis, žinoti taisyklingos laikysenos reikalavimus; 1.1.2. suprasti „intonavimo“ bei „derėjimo“ terminus.
1.2. Tiksliai ir išraiškingai solfedžiuoti vienbalses melodijas.	1.2.1. Solfedžiuojant diriguoti arba pulsuoti; 1.2.2. išlaikyti pasirinktą tempą.
1.3. Dainuoti mažoro ir minoro dermės skirtingose tonacijose.	1.3.1. Apibūdinti mažoro ir minoro dermės, išvardinti pastovius ir nepastovius dermės laipsnius; 1.3.2. gebėti sudaryti T, S, D nuo garso arba tonacijoje.
1. 2. Veiklos sritis - ritmavimas	
Nuostata – siekti ritmavimo tikslumo, suprasti šio tikslumo svarbą muzikoje	
Esminis gebėjimas – atpažinti bei atlikti įvairius ritminius darinius	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas

2.1. Atpažinti garsų trukmes.	2.1.1. Žinoti natų ir pauzių trukmes; 2.1.2. vartoti „garsų trukmės“ ir „taktavimo“ sąvokas.
2.2. Perskaityti ir atlikti ritminius darinius.	2.2.1. Išlaikyti pasirinktą tempą.
2.3. Sukurti ir atlikti paprastus ar sudėtingesnius ritmo darinius.	2.3.1. Sukurti ir atlikti ritmo motyvus ir sakinius.
3. Veiklos sritis - muzikos teksto klausymasis, atpažinimas ir užrašymas	
Nuostata – pritaikyti teorines muzikos žinias	
Esminis gebėjimas – klausia atpažinti, apibūdinti ir užrašyti skambantį muzikinį tekstą	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Klausia atpažinti ir apibūdinti klausomų muzikos tekstų savybes.	3.1.1. Įvardyti muzikos teksto metrą, dermę; 3.1.2. naudojantis muzikiniais terminais ir sąvokomis, apibūdinti klausomą kūrinį.
3.2. Klausia atpažinti ir užrašyti girdėtą arba sukurtą vienbalsę melodiją ir ritmą.	3.2.1. Naudoti muzikos užrašymo ženklus ir galėti paaiškinti jų reikšmes; 3.2.2. skirti dermės laipsnius ir apibūdinti melodinę liniją ir ritminį piešinį.

38. Solfedžio turinio apimtis:

1 ugdymo metai
<p>Muzikiniai ir nemuzikiniai garsai. Muzikos instrumentai. Tembras.   Klaviatūra. Oktavos. Registrai. Garsų pavadinimai (skiemėnims, raidėms, rankų ženklais).   Ritmas. Natos ir pauzės: ketvirtinė, aštuntinė, pusinė, sveikoji, pusinė su tašku, šešioliktinė (supažindinimas).   Penklinė. Smuiko raktas. Boso raktas. Metras: dviejų, trijų dalių metrai. Taktas, taktavimas.   Repriza, voltos, pabaigos ženklas. Dinamikos (f, p, mp, mf) sąvokos.   Mažoras ir minoras. C-dur, F-dur, G-dur gamos. Tonika. Pastovūs ir veržlieji laipsniai.   Tono ir pustonio sąvokos.   Tempai. Alteracijos ženklai. Frazė, motyvas, sakinytis.   Muzikos sąvokos: daina, šokis, lopšinė, melodija, kanonas</p>
2 ugdymo metai
<p>Natos smuiko ir boso raktuose, nurodant oktavas.   Ritmas: ketvirtinė su tašku, šešioliktinė.   4/4 (C) metras. Keturių dalių dirigavimo gestas. Ketvirtinės priešaktis.   D-dur, B-dur, a-moll, e-moll. Pastovūs ir nepastovūs laipsniai, tonikos trigarsis. Nepastoviųjų garsų išrišimas į pastovius.   Muzikiniai skaičiai. Intervalai: grynoji prima, mažoji ir didžioji sekundos, mažoji ir didžioji tercijos.   Prieraktiniai ir prienatiniai ženklai.   Tempai, dinamikos ir alteracijos ženklai.   Muzikos sąvokos: motyvas, frazė, solo, choras, kanonas, transponavimas.</p>
3 ugdymo metai
<p>Natos smuiko ir boso raktuose, nurodant oktavas.   Ritminės grupės: aštuntinė ir dvi šešioliktinės (ir atvirkščiai).   d-moll, h-moll, g-moll (trys rūšys).   Intervalai: grynoji kvarta, grynoji kvinta, grynoji oktava.</p>

Akordai: mažorinis, minorinis trigarsiai, sekstakordai.
Transponavimas maža ir didele sekunda aukštyn, žemyn.
Aštuntinės priešaktis.
Tempai, dinamikos ir alteracijos ženklai.
Muzikos sąvokos: priešaktis, užaktis, sakiny, sekvencija prienatiniai ir prieraktiniai ženklai.

4 ugdymo metai

Natos smuiko ir boso raktuose, nurodant oktavas (kontro – trečioji).
Ritminės grupės: sinkopė.
Supažindinimas su kvintų ratu. Lygiagrečios tonacijos.
A-dur, fis-moll, Es-dur, c-moll tonacijos. Tonikos kvintakordas ir jo apvertimai. Tonikos, subdominantės, dominantės kvintakordai T, S, D.
Alteracijos ženklai (natos su diezais, bemoliais)
Intervalai: mažoji ir didžioji sekstos, mažoji ir didžioji septimos.
Akordai: mažorinis ir minorinis kvartsekstakordai.
Metrai: 4/8.
Tempai, dinamikos ženklai.
Transponavimas sekundomis aukštyn ir žemyn.
Muzikos sąvokos: styginiai, pučiamieji, mušamieji ir lietuvių liaudies instrumentai.

VI SKYRIUS ANSAMBLIS

39. Ansamblio paskirtis – ugdyti bendruosius muzikavimo gebėjimus ir suteikti ansamblinio muzikavimo patirtį.

40. Ansamblio tikslas – puoselėjant individualumą ir prigimtines galias, padėti mokiniams įgyti vokalinio arba instrumentinio ansamblinio muzikavimo žinių ir įgūdžių, kurių reikia atsiskleisti kūrybiškumui ir artistiškamui.

41. Ansamblio uždaviniai:

41.1. pažinti ansamblių kūrinių repertuarą, ugdyti ansamblinio muzikavimo įgūdžius;

41.2. ugdyti mokinių artistiškumą, kaupti sceninės kultūros patirtį;

41.3. skatinti mokinius kūrybiškai pritaikyti muzikavimo pamokose įgytas žinias ir gebėjimus;

41.4. sudaryti galimybes mokinių iniciatyvai ir aktyvumui, pasirenkant ansamblio sudėtį ir repertuarą.

42. Ansamblio veiklos sritys:

42.1. ansamblio pojūčio ugdymas;

42.2. kūrinių interpretavimas ansamblyje;

42.3. atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.

43. Ansambliai gali būti:

43.1. tradicinės sudėties (sudaryti iš tos pačios rūšies instrumentų arba balsų):

43.1.1. vokaliniai ansambliai (2, 3, 4, 6, 8, 12 mokinių);

43.1.2. kameriniai ansambliai (fortepijonas ir kiti styginiai arba pučiamieji instrumentai (smuikas, violončelė, triūba ir kt.)) (2, 3, 4, 6 mokiniai);

43.1.3. styginių instrumentų ansambliai (smuikininkų, gitaristų ir kt.);

43.1.4. pučiamųjų instrumentų ansambliai (orkestras);

43.1.5. liaudies instrumentų ansambliai (kanklininkų);

43.1.6. akordeonininkų ansamblis;

43.1.7. liaudiškos muzikos kapela;

43.2. netradicinės sudėties ansambliai (sudaryti iš skirtingų rūšių instrumentų arba balsų).

44. Ansamblio mokymas:

44.1. mokomasi nuo antrų mokymo metų, skiriama 1 valanda per savaitę;

- 44.2. tobulinami mokinių skaitymo iš lapo gebėjimai, ugdomas poreikis savarankiškam individualiam darbui, repetavimui grupėje, komunikavimui ir bendravimui;
- 44.3. žadinama mokinio kūrybinė iniciatyva ir vaizduotė, plečiamas muzikinis akiratis;
- 44.4. atliekant kūrinius, pagrindinis dėmesys skiriamas teksto skaitymo įgūdžiams, ritminės pulsacijos, intonavimo tikslumo lavinimui ir kūrinių interpretavimui ansamblyje;
- 44.5. mokiniai mokomi derinti veiksmus su kitais atlikėjais;
- 44.6. mokymui numatomos koncertmeisterio valandos.
45. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis - ansamblio pojūčio ugdymas	
Nuostata – įgyti muzikavimo ansamblyje patirties	
Esminis gebėjimas – sukurti bendrą meninį rezultatą ansamblyje kartu su kitais atlikėjais	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Perteikti muzikos kūrinio nuotaiką.	1.1.1. Apibūdinti kūrinio charakterį, dinamiką.
1.2. Stilingai atlikti muzikos kūrinių.	1.2.1. Apibūdinti kūrinio tematiką, stiliaus ir žanro ypatumus.
1.3. Derinti savo veiksmus su kitų ansamblio dalyvių veiksmis.	1.3.1. Apibūdinti ir aptarti savo ir kitų atlikėjų interpretaciją.
2. Veiklos sritis - kūrinių interpretavimas ansamblyje	
Nuostata – tobulinti muzikinio bendradarbiavimo gebėjimą	
Esminis gebėjimas – išraiškingai interpretuoti ansamblinės muzikos kūrinius	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Atlikti savo partiją ansamblyje.	2.1.1. Nusakyti kūrinio metrą, tempą; 2.1.2. paaiškinti atlikimo štrichus.
2.2. Raiškiai perteikti kūrinių emocijas.	2.2.1. Žinoti muzikos kalbos elementus.
2.3. Klausyti ir kontroliuoti savo bei kitų atlikimą.	2.3.1. Girdėti kitų ansamblio dalyvių balsus ar instrumentus.
3. Veiklos sritis - muzikinė raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje	
Nuostata – dalyvauti koncertuose (pasirodymuose) scenoje	
Esminis gebėjimas – atlikti parengtą ansamblio programą koncerte	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Scenoje atlikti ansamblio koncertinę programą.	3.1.1. Tinkamai elgtis scenoje; 3.1.2. kokybiškai atlikti savo partiją.
3.2. Dalyvauti muzikiniuose renginiuose.	3.2.1. Gebėti pristatyti ansamblio koncertinę veiklą.

46. Ansamblio turinio apimtis:
- 46.1. ansamblio pojūčio lavinimas – sceninės patirties pradmenys, gebėjimas girdėti ir vertinti save ir kitus ansamblio dalyvius;
- 46.2. muzikos kūrinių interpretavimas – nesudėtingų muzikos kūrinių formų pagrindinių sintaksinių elementų, nuotaikos, dinaminio plano apibūdinimas ir atlikimas;
- 46.3. muzikos atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje – kūrinių viešas atlikimas ir įsivertinimas, sceninės patirties pradmenys;
- 46.4. rekomenduojamas kūrinių skaičius per mokymosi metus – 4-6 kūriniai.

VII SKYRIUS ANTRASIS MUZIKOS INSTRUMENTAS

47. Antrojo muzikos instrumento paskirtis – ugdyti bendruosius muzikavimo gebėjimus ir suteikti antrojo muzikos instrumento muzikavimo patirtį.

48. Antrojo muzikos instrumento tikslas – puoselėjant individualumą ir prigimtines galias, padėti mokiniams įgyti antrojo muzikos instrumento muzikavimo žinių ir įgūdžių.

49. Antrojo muzikos instrumento uždaviniai:

49.1. sudaryti galimybes muzikavimą styginiais, liaudies, pučiamaisiais, mušamaisiais instrumentais ar dainavimą pasirinkusiems mokiniams pažinti klavišinius (ar kitus) instrumentus;

49.2. ugdyti mokinių pradinius grojimo antruoju muzikos instrumentu įgūdžius ir atskleisti jo pritaikymo galimybes;

49.3. skatinti mokinių iniciatyvą ir kūrybiškumą.

50. Antrojo muzikos instrumento veiklos sritys:

50.1. grojimo antruoju muzikos instrumentu įgūdžių ugdymas;

50.2. muzikos kūrinių interpretavimas;

50.3. muzikinė raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.

51. Antrojo muzikos instrumento mokymasis:

51.1. pagrindiniu antruoju muzikos instrumentu rekomenduojamas fortepijonas; atsižvelgiant į mokinių poreikius, galima rinktis ir kitą instrumentą;

51.2. mokiniams, muzikavimo dalyku pasirinkusiems chorinį dainavimą, antrasis muzikos instrumentas yra privalomas, skiriama 1 valanda per savaitę;

51.3. antrojo muzikos instrumento mokoma nuo antrų mokymo metų, kartą per savaitę 0,5-1 valanda;

51.4. mokomasi individualiai.

52. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis - grojimo antruoju muzikos instrumentu įgūdžių ugdymas	
Nuostata – įgyti muzikavimo antruoju instrumentu patirties	
Esminis gebėjimas – atlikti nesudėtingą muzikinį kūrinių antruoju instrumentu.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Įgyti pradinius grojimo antruoju muzikos instrumentu įgūdžius.	1.1.1. Nusakyti kūrinio metra, tempą; 1.1.2. pažinti atlikimo štrichus; 1.1.3. suvokti kūrinio tematiką.
1.2. Perteikti kūrinio nuotaiką.	1.2.1. Apibūdinti kūrinio tematiką, emocinę išsėną.
2. Veiklos sritis - muzikos kūrinių interpretavimas	
Nuostata – siekti pajauti kūrinio keliamas menines emocijas	
Esminis gebėjimas – išraiškingai interpretuoti nesudėtingos faktūros muzikos kūrinius	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Žinoti muzikos kalbos elementus.	2.1.1. Apibūdinti kūrinio stilių, tematiką, rinį.
2.2. Raiškiai perteikti kūrinių emocijas.	2.2.1. Pažinti ir nusakyti dinامينius ženklus; 2.2.2. apibūdinti ir aptarti savo atliekamo kūrinių interpretaciją.
3. Veiklos sritis - muzikinė raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje	
Nuostata – dalyvauti koncertuose pasirodymuose scenoje	
Esminis gebėjimas – atlikti pasirinktu instrumentu programą koncerte	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Kultūringai elgtis scenoje.	3.1.1. Suvokti atlikėjo sceninio elgesio taisykles.
3.2. Dalyvauti mokyklos muzikiniuose renginiuose.	3.2.1. Koncertuoti mokykloje, mieste. Sceninės kultūros lavinimas.
3.3. Pritaikyti grojimo antruoju instrumentu įgūdžius kitose srityse.	3.3.1. Nurodyti, kurioms pamokoms pasiruošti padeda grojimas antruoju instrumentu.

53. Antrojo muzikos instrumento turinio apimtis:

53.1. muzikos kūrinių atlikimo technikos lavinimo pratybos – instrumento ir pagrindinių garso išgavimo būdų pažinimas, taisyklinga laikysena, judesių koordinavimas, kvėpavimas, intonavimas, ritminis tikslumas;

53.2. muzikos kūrinių interpretavimas – nesudėtingų muzikos kūrinių formų pagrindinių sintaksinių elementų, nuotaikos, dinaminio plano apibūdinimas ir atlikimas;

53.3. muzikos atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje – kūrinių viešas atlikimas ir įsivertinimas, sceninės patirties pradmenys;

53.4. rekomenduojamas kūrinių skaičius per mokymosi metus – 4-6 skirtingų charakterių, tempų, įvairių atlikimo technikų reikalaujantys kūriniai.

VIII SKYRIUS CHORAS

54. Choro paskirtis – ugdyti bendruosius muzikavimo gebėjimus ir užtikrinti visapusišką muzikinį ugdymą ir suteikti vokalinio muzikavimo patirtį.

55. Choro tikslas – tobulinti vokalius gebėjimus ir padėti mokiniams įgyti chorinio dainavimo žinių ir įgūdžių.

56. Choro uždaviniai:

56.1. sudaryti galimybes mokiniams lavinti vokalinio muzikavimo gebėjimus;

56.2. pažinti chorinių kūrinių repertuarą ir formuoti chorinio dainavimo įgūdžius;

56.3. ugdyti mokinių artistiškumą ir ansamblišumą, didinti sceninės kultūros patirtį;

56.4. skatinti mokinius kūrybiškai pritaikyti kitų dalykų pamokose įgytas žinias ir gebėjimus.

57. Veiklos sritys:

57.1. chorinio dainavimo įgūdžių formavimas;

57.2. chorinių kūrinių interpretavimas;

57.3. atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.

58. Choro mokymas:

58.1. mokoma 1 val. per savaitę;

58.2. mokomasi grupėje;

58.3. parenkant repertuarą, atsižvelgiama į mokinių amžiaus ir balso ypatumus;

58.4. plėtojami sceninės kultūros meninio interpretavimo, kūrybiškumo įgūdžiai, aktyviai dalyvaujant muzikinėje veikloje;

58.5. numatomos koncertmeisterio valandos.

59. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis - chorinio dainavimo įgūdžių formavimas	
Nuostata – įgyti vokalinio muzikavimo patirties	
Esminis gebėjimas – atlikti jaunučių choro repertuaro kūrinius	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Formuoti taisyklingą kvėpavimą ir tobulinti vokalius įgūdžius.	1.1.1. Pademonstruoti taisyklingo kvėpavimo ir garso formavimo ypatumus ir garso išgavimo būdus.
1.2. Dainuojant taisyklingai atlikti muzikos kalbos elementus.	1.2.1. Atpažinti ir nusakyti muzikos kalbos elementus ir išraiškos priemones.
2. Veiklos sritis - chorinių kūrinių interpretavimas	
Nuostata – atskleisti chorinio kūrinio interpretacinį sumanymą	
Esminis gebėjimas – išraiškingai interpretuoti jaunučių choro repertuaro kūrinius	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Stilingai atlikti chorinės muzikos	2.1.1. Apibūdinti kūrinio tematiką, stiliaus ir

kūrinių.	žanro ypatumus.
2.2. Perteikti muzikos kūrinio charakterį.	2.2.1. Apibūdinti kūrinio nuotaiką ir dinamiką.
3. Veiklos sritis - atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje	
Nuostata – dalyvauti koncertinėje veikloje	
Esminis gebėjimas – parengti koncertinę programą	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Kultūringai elgtis scenoje.	3.1.1. Suvokti atlikėjo sceninio elgesio taisykles.
3.2. Dalyvauti mokyklos muzikiniuose renginiuose.	3.2.1. Koncertuoti mokykloje, mieste; 3.2.2. žinoti sceninės kultūros reikalavimus.
3.3. Pritaikyti dainavimo įgūdžius kitose srityse.	3.3.1. Nurodyti, kurioms pamokoms pasiruošti padeda dainavimas.

60. Choro turinio apimtis:

60.1. chorinio dainavimo įgūdžių formavimas – dainavimo technikos lavinimo pratybos;

60.2. chorinių kūrinių interpretavimas – nesudėtingų chorinių kūrinių formų pagrindinių sintaksinių elementų, nuotaikos, dinaminio plano apibūdinimas ir atlikimas;

60.3. muzikos atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje – chorinių kūrinių viešas atlikimas ir įsivertinimas, sceninės patirties pradmenys;

60.4. rekomenduojamas kūrinių skaičius per mokymosi metus – 4–8 skirtingo charakterio kūriniai.

IX SKYRIUS

PROGRAMOS SUDERINAMUMAS SU FORMALIOJO ŠVIETIMO PROGRAMA

61. Programa dera su muzikos krypties bendrojo ugdymo programa: esminiai pradinio muzikinio ugdymo turinio aspektai, gebėjimai, žinios dera bei papildo bendrojo ugdymo programose ugdomas bendrąsias mokinių kompetencijas.

62. Priklausomai nuo vaiko amžiaus ir tendencijų formaliajame švietime, kūrybiniai procesai pritaikomi prie mokinio pasaulėžiūros ir supratimo, kuriuos jie įgyja formaliojo švietimo įstaigose. Derinamasi prie formaliojo švietimo įstaigų grafiko ir ten vykstančių programų. Pradinio muzikinio formalųjį švietimą papildančio ugdymo programa padeda greičiau pasiekti aukštesnį muzikinį lygį bei tenkinti vaiko užimtumo, kultūros supratimo bei savęs realizavimo poreikius.

SUDERINTA

Mokytojų tarybos posėdyje

2023 m. birželio 6 d.

Protokolo Nr. 2